

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **T. M. Y. A. H.**
státní příslušnost: X
t. č. pobytem X

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**
se sídlem Kounicova 24, 611 32 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 3. 2022, č. j. KRPB-215350-46/ČJ-2021-060022-SVZ,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 11. 3. 2022, č. j. KRPB-215350-46/ČJ-2021-060022-SVZ, *se ruší.*
- II. Žalobci *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaná *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Předmětem sporu je prodloužení zajištění žalobce za účelem jeho správního vyhoštění do Egypta. Žalobce namítá, že žalovaná neuvedla žádné aktuální informace, které by odůvodňovaly prodloužení zajištění. Nezdůvodnila, zda tu nadále existuje reálný předpoklad jeho vyhoštění. Stejně tak podle žalobce nevysvětlila, proč prodloužila zajištění

žalobce o 40 dní. Krajský soud proto musel posoudit, zda zajištění žalobce tváří v tvář těmto námitkám ob stojí.

II. Rozhodnutí o zajištění žalobce, prodloužení zajištění a související skutkové okolnosti

2. Policejní hlídka kontrolovala ve středu 24. 11. 2021 na parkovišti bývalého hraničního přechodu Lanžhot prostor na podvozku návěsu tureckého kamionu. Bylo tam šest lidí. Mezi nimi i žalobce. Svoji totožnost doložil fotografií cestovního pasu v mobilním telefonu. Fyzicky ho u sebe měl jeho kamarád v Albánii. Žalobce se s ním domluvil, že mu ho zašle, až žalobce bude ve Finsku, které bylo cílem jeho cesty. Má tam strýce a chtěl by tam studovat. Lustrací žalovaná zjistila, že žalobce nedisponoval žádným oprávněním k pobytu v ČR. Následného dne s ním zahájila řízení o správním vyhoštění. Provedla také porovnání daktyloskopických karet v systému Afis a Eurodac s negativním výsledkem.
3. Žalovaná vydala dne 25. 11. 2021 rozhodnutí č. j. KRPB-202209-14/ČJ-2021-060022-SVZ („prvotní rozhodnutí o zajištění“), kterým žalobce na 110 dnů zajistila za účelem správního vyhoštění. Opřela se o § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky („zákon o pobytu cizinců“). Zajištění žalobce odůvodnila existencí vážného rizika, že by mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Z běžné praxe žalovaná věděla, že v případě žalobce existuje sice menší (oproti realizaci do států v Evropě), přesto však jistě reálný předpoklad realizace výkonu vyhoštění. Žalovaná nevěděla o žádné překážce trvalejší podoby, která by tomu bránila. Na žalobce se nevztahovaly důvody znemožňující vycestování předvídané v § 179 zákona o pobytu cizinců.
4. Dobu zajištění žalovaná odůvodnila nutností ověřit totožnost žalobce skrze egyptský zastupitelský úřad. U něj je také třeba zajistit vydání cestovního dokladu. Žalovaná popsala praxi týkající se vyhošťovaných Egyptanů, podle které Ředitelství služby cizinecké policie („ŘSCP“) nejprve předá egyptské straně informace k úspěšnému ověření totožnosti cizince. Tyto informace diplomatickou poštou poté putují příslušnému egyptskému orgánu, který provádí prověřování poskytnutých údajů přímo v místě uvedeném cizincem jako místo jeho pobytu či pobytu jeho rodiny. Tento proces obvykle trvá cca 10 týdnů. Žalovaná dále přihlédla k době nutné pro zabezpečení přepravních dokladů. ŘSCP obstarává letenku nebo vyjednává průvoz cizince přes jiné státy EU a zajišťuje policejní eskortu přes dotčené státy. Opětovně komunikuje s domovským státem cizince ohledně jeho zpětného přijetí. To vše v praxi obvykle trvá asi 30 dnů. Žalovaná dodala, že celkovou komunikaci a provedení jednotlivých úkonů ztěžuje pandemie a související opatření.
5. K době potřebné pro ověření totožnosti egyptského státního příslušníka a zajištění veškerých cestovních náležitostí je podle žalované třeba ještě připočíst dobu sedmi dnů, po kterou může zajištěný cizinec požádat o mezinárodní ochranu. Během této lhůty ŘSCP nemůže podnikat žádné kroky vůči zastupitelskému úřadu jeho domovského státu. Vše ovlivňuje i součinnost zajištěného cizince a míra jeho ochoty poskytnout žalované pravdivě a úplně veškeré informace nezbytné ke zdárnému ověření totožnosti. Ze všech těchto důvodů žalovaná stanovila dobu zajištění na 110 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, tj. od 24. 11. 2021 do 13. 3. 2022. Takto určenou dobu zajištění žalovaná považovala za přiměřenou.
6. Krajský soud následně rozsudkem ze dne 3. 1. 2022, č. j. 41 A 33/2021-21, zamítl žalobu žalobce proti prvotnímu rozhodnutí o zajištění. Žalobce v ní nedůvodně napadal stanovenou dobu délky zajištění a porušení jeho práva na periodický přezkum zajištění.
7. Tři dny po vydání prvotního rozhodnutí o zajištění žalovaná požádala ŘSCP o ověření totožnosti žalobce a zajištění náhradního cestovního dokladu. Z relevantních podkladů pak

ve spise následuje žádost žalobce ze dne 18. 2. 2022, kterou se dotazuje žalované, v jaké fázi je realizace jeho vyhoštění, jaké kroky již byly učiněny a jaké kroky budou ještě potřeba, či zda je již přesné datum jeho vyhoštění. Žalovaná mu téhož dne odpověděla, že realizaci správního vyhoštění zajišťuje ŘSCP. Z telefonické komunikace žalované právě s ŘSCP plyne, že jeho pracovníci vyvíjejí veškeré úsilí k ověření totožnosti a zajištění náhradního cestovního dokladu u osob, které svým cestovním dokladem nedisponují. Z dosavadní praxe plyne, že komunikace se zastupitelskými úřady bývá často složitá a zdlouhavá. V případě žalobce podle žalované proběhl v daném týdnu konzulární pohovor s pracovníky zastupitelského úřadu Egypta a totožnost žalobce byla ověřena. ŘSCP tedy již zajišťovalo vydání náhradního cestovního dokladu spolu s náležitostmi realizace správního vyhoštění leteckou cestou. Její přesné datum však žalovaná neznala.

8. Ve spise je dále písemnost ŘSCP až ze dne 4. 3. 2022 adresovaná žalované. ŘSCP ji informuje, že dne 10. 12. 2021 zaslalo na velvyslanectví Egypta dožádání o ověření totožnosti, vydání náhradního cestovního dokladu a vykonání konzulárního pohovoru. Ten kvůli výskytu nemoci Covid-19 mezi zaměstnanci velvyslanectví proběhl až dne 19. 1. 2022. Žalobce během něj odmítl poskytnout své otisky prstů, které jsou nezbytné pro ověření jeho totožnosti egyptskými úřady. Konzul proto požádal příslušníky ŘSCP, kteří se účastnili pohovoru, aby poskytli otisky žalobce a zaslali je na ambasádu. Následně by vše poslali egyptským úřadům. Konzul dále slíbil, že jakmile od nich získá odpověď, tak neprodleně bude ŘSCP informovat. Na otázku, jak dlouho bude tento proces trvat, nedokázal konzul přesně odpovědět. Proto ŘSCP neumělo předpovědět délku ověřování totožnosti. Dne 26. 1. 2022 zaslalo daktyloskopické otisky na velvyslanectví. Ke dni zaslání dané písemnosti, tj. k pátku 4. 3. 2022, však neobdrželo žádnou oficiální odpověď o ověření totožnosti. Až se ověří a žalobce dostane náhradní cestovní doklad, bude ŘSCP činit kroky k přípravě realizace správního vyhoštění. Dobu zajištění podle prvotního rozhodnutí o zajištění ŘSCP považovalo za nedostačující.
9. Ve spise následuje úřední záznam žalované o zkoumání důvodů zajištění ze dne 9. 3. 2022. Žalovaná v něm zrekapitulovala dosavadní dění a taktéž shledala lhůtu pro zajištění žalobce za nedostačující. Rozhodnutím ze dne 11. 3. 2022, č. j. KRPB-215350-46/ČJ-2021-060022-SVZ, prodloužila zajištění žalobce o 40 dnů do 22. 4. 2022 („rozhodnutí o prodloužení zajištění“). Zmínila, že se dne 28. 11. 2021 obrátila na ŘSCP se žádostí o ověření totožnosti a zajištění náhradního cestovního dokladu. Také zopakovala, že ví o veškerém úsilí, které ŘSCP v této věci vyvíjí, a že komunikace se zastupitelskými úřady afrických zemí bývá často složitá a zdlouhavá. Odkázala pak na písemnost ŘSCP ze dne 4. 3. 2022 o průběhu konzulárního pohovoru včetně odmítnutí žalobce poskytnout otisky prstů, příslibu ŘSCP je zaslat ambasádě a nemožnosti přesně odhadnout délku ověřování totožnosti spolu se závěrem, že lhůta zajištění žalobce do 13. 3. 2022 nestačí.
10. Velvyslanectví Egypta podle žalované činí kroky k ověření totožnosti žalobce, pokud zaslalo informace o něm včetně otisků prstů na egyptský úřad do Káhiry. Odtamtud doposud nepřišla odpověď. Tuto skutečnost ještě v den vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění žalovaná u ŘSCP ověřila. V případě souhlasu s převzetím žalobce bude nadále nezbytné vystavit náhradní cestovní doklad a zajistit proceduru návratu žalobce do země původu. ŘSCP je v otázce vystavení náhradního cestovního dokladu odkázáno na velvyslanectví, které ho jako jediné může vystavit. ŘSCP tedy podle žalované činí všechny kroky pro ověření totožnosti žalobce a zajištění náhradního cestovního dokladu. Žalovaná pak neshledala důvody pro uložení zvláštních opatření za účelem vycestování cizince

z území podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Neshledala, že by rozhodnutí o prodloužení zajištění porušovalo právo žalobce na respektování soukromého a rodinného života.

11. Žalovaná pak zmiňuje, že se zabývala potencialitou realizace správního vyhoštění. Má za to, že zcela jistě existuje možnost realizace vyhoštění státních příslušníků Egypta do jejich domovské země, což platí i pro žalobce. K této otázce žalovaná odkázala na sdělení ŘSCP ze dne 4. 3. 2022, ze kterého plyne, že velvyslanectví úzce spolupracuje s ŘSCP na zabezpečení náhradního cestovního dokladu pro žalobce. Po vyhodnocení všech zjištěných skutečností proto žalovaná má za to, že reálný předpoklad vyhoštění žalobce ve stanovené době prodloužení zajištění existuje, protože tu není překážka trvalejší povahy, která by vyhoštění žalobce bránila.
12. Zajištění žalobce žalovaná prodloužila o 40 dnů s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Žalovaná musí zajistit nezbytné náležitosti, aby se vyhoštění uskutečnilo v době trvání zajištění. Přihlédla také k době nutné k dokončení ověření totožnosti žalobce, vydání cestovního dokladu a zabezpečení přepravních dokladů ze strany ŘSCP, které je však zcela závislé na velvyslanectví Egypta. Do současné doby ŘSCP od něj nedostalo žádnou oficiální odpověď k ověření totožnosti. Konzul přitom slíbil, že bude ŘSCP neprodleně informovat. Délku tohoto procesu však konzul nedokázal odhadnout. Pokud by proces ověření totožnosti skončil v několika následujících dnech, následovalo by vystavení náhradního cestovního dokladu velvyslanectvím a jeho doručení ŘSCP, což podle obvyklé praxe trvá zhruba dva týdny. Zabezpečení náležitostí k vycestování ŘSCP trvá cca tři týdny. Žalovaná také zohlednila situaci týkající se pandemie (pozwolné rozvolňování), která veškeré úkony ztěžuje. Prodloužení zajištění o 40 dnů je proto podle žalované přiměřené. Žalobce neuvedl skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že vyhoštění nepůjde zrealizovat.

III. Žaloba

13. Žalobce namítá, že pokud žalovaná posuzuje, zda je třeba prodloužit dobu zajištění, pak musí zvažovat, zda tu pro to jsou důvody v době vydání rozhodnutí. Nelze pouze vycházet ze stavu, který tu byl v době prvotního zajištění. Takový postup nepřipouští změnu okolností. Prodloužení zajištění by bylo pouze formálním úkonem, který se s každým novým rozhodnutím o zajištění může více a více vzdalovat realitě. Žalovaná pouze zopakovala důvody prvotního rozhodnutí o zajištění. Nezabývala se tím, zda neexistují nové skutečnosti. Ani neprovedla žádné úkony, aby takové skutečnosti případně zjistila. Žalobce napadá zejména nedostatečné odůvodnění rozhodnutí o prodloužení zajištění, protože detailně nestanoví žádné aktuální informace, které by odůvodňovaly prodloužení zajištění. Žalovaná jen uvedla, resp. zopakovala okolnosti vedoucí k prvotnímu zajištění a nekonstatovala nic aktuálního.
14. Následně sice žalovaná uvádí některé aktuální skutečnosti k případu. Z nich ovšem nelze nijak učinit závěr, že je přiměřené prodloužit dobu zajištění o 40 dnů. Obzvláště pokud uvedla, že z dosavadní praxe je známo, že komunikace se zastupitelskými úřady afrických zemí bývá často složitá a zdlouhavá. To je doba nepřiměřená, nelze proto trvat na dalším prodloužování zajištění. Rozhodnutí o prodloužení zajištění je podle žalobce proto nesrozumitelné. Výrok o prodloužení zajištění žalovaná dostatečně neodůvodnila.
15. Žalovaná neodůvodnila dostatečně ani svůj závěr o uskutečnitelnosti vyhoštění žalobce. Z popisu spolupráce policie a velvyslanectví Egypta vyplývá (a žalovaná to sama přiznává)

její komplikovanost a zdlouhavost. Zcela chybí odůvodnění, proč se žalovaná domnívá, že se podaří osobu žalobce ztotožnit, vydat pro něj cestovní doklad a následně jej vyhostit.

IV. Vyjádření žalované k žalobě

16. Žalovaná uvedla, že prodloužení zajištění je přiměřené. Jako celek své rozhodnutí přezkoumatelně odůvodnila. Příslušné egyptské úřady dostaly veškeré podklady potřebné k ověření totožnosti žalobce přímo na území Egypta (přestože žalobce odmítl spolupracovat při snímání otisků prstů). Vyhoštění by se v daném případě stalo neproveditelným, pokud by egyptské úřady odmítly vydat žalobci náhradní cestovní doklad nebo pokud by na žádost o jeho vydání nereagovaly. To se však dosud nestalo. Po odmítnutí žalobce poskytnout svoje otisky prstů požádala egyptská strana o poskytnutí otisků prstů dostupných u žalované s tím, že je následně zašle příslušným egyptským úřadům. ŘSCP je egyptské straně poskytlo dne 26. 1. 2022. Do doby vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění ovšem ŘSCP nedostalo od egyptské strany žádné zpětné relevantní informace. V době vydání rozhodnutí tak existoval reálný předpoklad pro vyhoštění žalobce do Egypta. Nejsou tu žádné skutečnosti, které by svědčily o opaku.

V. Posouzení věci krajským soudem

17. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).
18. O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání. Žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal jednání jako nezbytné.
19. Žaloba je důvodná.
20. Námitky žalobce by se daly strukturovat do dvou kategorií: a) zda tu stále aktuálně jsou podmínky pro pokračující zajištění žalobce; b) zda žalovaná odůvodnila délku prodloužení zajištění. Krajský soud námitky žalobce v této posloupnosti vypořádá.

a. Pokračující zajištění žalobce nesplňuje právem předvídané podmínky

21. Podle § 124 odst. 3 věta třetí zákona o pobytu cizinců platí: „Je-li to *nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění*, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně.“ (zvýraznil krajský soud). Podle § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců pak má žalovaná povinnost „po celou dobu zajištění cizince zkoumat, zda důvody zajištění trvají.“
22. Přehledně další právní podmínky zajišťování cizinců upravuje čl. 15 směrnice 2008/115/ES („návratová směrnice“). Ten v odstavci 1 nejprve klade důraz na nutnost uplatnění jiných dostatečně účinných, avšak mírnějších donucovacích opatření, a pak vymezuje důvody pro zajištění cizince, o jehož navrácení probíhá řízení, za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění. Pro tuto věc je důležitá poslední věta daného ustanovení, podle které „[j]akékoli zajištění musí trvat co nejkratší dobu, a *pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění*.“ Ustanovení čl. 15 odst. 4 návratové směrnice pak stanoví: „Ukáže-li se, že *reálný předpoklad pro vyhoštění přestal* z právních nebo jiných důvodů *existovat* nebo že *přestaly existovat podmínky uvedené v odstavci 1*, *ztrácí zajištění odůvodnění* a dotčená osoba musí být *bezodkladně propuštěna*.“ Věta první odstavce 5 téhož

článku dodává: „Zajištění trvá, dokud trvají podmínky uvedené v odstavci 1 a *dokud to je nezbytné pro zajištění úspěšného vyhoštění*.“ (vše zvýraznil krajský soud).

23. Nelze také opomíjet čl. 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva“), který tvoří ústavní základ pro zajištění žalobce. Umožňuje totiž zbavení svobody osoby v souladu s řízením stanoveným zákonem, (...) *proti níž probíhá řízení o vyhoštění* (...). Zajištění lze podle uvedeného ustanovení Úmluvy ospravedlnit, pouze pokud probíhá proces vyhoštění. Tento proces přitom musí probíhat *s řádnou péčí* ze strany příslušných státních orgánů. Zajištění musí mít oporu ve vnitrostátní právní úpravě a musí jí odpovídat. Zároveň *nesmí být svévolné*. To znamená, že veřejná moc musí o zajištění rozhodnout (1) v dobré víře, že dojde k naplnění jeho účelu, (2) musí ho vykonat na odpovídajícím místě a v odpovídajících podmínkách, a (3) jeho délka by neměla přesáhnout dobu, ve které lze dosažení účelu zajištění rozumně předpokládat (srov. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 12. 2020 ve věci *Shiksaitov proti Slovensku*, č. 56751/16 a 33762/17, § 55).
24. V neposlední řadě krajský soud připomíná, že procesním základem tohoto řízení je čl. 5 odst. 4 Úmluvy. Jak ve své judikatuře zdůrazňuje Evropský soud pro lidská práva, naplnění podmínek zbavení osobní svobody stanovených zákonem se v čase vyvíjí. *Proto musí existovat možnost domáhat se kontroly zbavení osobní svobody opakovaně v určitých přiměřených intervalech*. Ustanovení čl. 5 odst. 4 Úmluvy z toho důvodu zakotvuje procesní záruku zejména proti pokračování zbavení svobody, které – ačkoli původně nařízené zákonně – se poté mohlo stát nezákonným. Požadavek periodické soudní kontroly v přiměřených intervalech proto zajišťuje, aby nikdo nečelil nebezpečí trvajících zbavení osobní svobody i dlouho poté, co toto zbavení osobní svobody pozbylo své ospravedlnění (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. 1. 2003 ve věci *Shishkov proti Bulharsku*, stížnost č. 38822/97, § 88).
25. Právě do rámce zde citovaných ustanovení vnitrostátního, unijního a mezinárodního práva lze zařadit námitky žalobce, který napadá neaktuálnost závěrů žalované, její chybějící snahu zjistit nové informace, které by odůvodňovaly prodloužení zajištění, a nynější absenci reálného předpokladu vyhoštění. Jinými slovy se krajský soud na poli výše uvedených právních záruk musel zaměřit na to, zda zajištění žalobce nepozbylo své ospravedlnění, a zda příslušné státní orgány při trvajícím zbavení osobní svobody žalobce za účelem jeho vyhoštění postupují s řádnou péčí ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy, resp. s náležitou pečlivostí podle čl. 15 odst. 1 *in fine* návratové směrnice. Úkolem krajského soudu je mimo jiné přezkontrolovat, zda policie postupuje tak, jak žalovaná avizovala v prvotním rozhodnutí o zajištění žalobce.
26. Žalovaná tehdy odhadla, že ověřování totožnosti žalobce bude trvat zhruba 10 týdnů. Žalovaná o něj (a vydání náhradního cestovního dokladu) požádala ŘSCP tři dny po vydání prvotního rozhodnutí o zajištění. To bylo v pořádku. ŘSCP pak trvalo bez dvou dnů dva týdny, než se obrátilo na velvyslanectví Egypta s dožádáním o ověření totožnosti, vydání náhradního cestovního dokladu a vykonání konzulárního pohovoru. Již tento krok se zřejmě mohl stát dříve. Náležité a řádné péči příslušných orgánů, se kterou musí činit úkony směřující k vyhoštění, by v tomto bodě ovšem podle krajského soudu odpovídalo, jestliže by již tehdy ŘSCP zaslalo velvyslanectví daktyloskopické otisky žalobce, pokud je již mělo k dispozici. Egyptské straně je poté stejně poskytlo, jen se tak stalo až dva měsíce po zajištění žalobce. V prvotním rozhodnutí o zajištění přitom žalovaná vycházela z toho, že ŘSCP předá egyptské straně informace k úspěšnému ověření totožnosti cizince,

kteřé pak putují diplomatickou poštou příslušnému egyptskému orgánu, jenž provádí prověřování poskytnutých údajů přímo v místě uvedeném cizincem jako místo jeho pobytu či pobytu jeho rodiny. Krajský soud by očekával, že součástí těchto informací již v žádosti ŘSCP budou daktyloskopické otisky. *Policie by totiž měla činit vše pro to, aby proces ověřování totožnosti žalobce urychlila a usnadnila.* To v tomto aspektu neučinila a nevyvinula teda vyžadovanou péči, se kterou musela postupovat. Nehraje tedy až takovou roli zdržení, které mělo způsobit onemocnění pracovníků velvyslanectví, či chování samotného žalobce při konzulárním pohovoru.

27. Kromě toho ona náležitá a řádná péče při činění úkonů směřujících k vyhoštění podle krajského soudu zahrnovala i *požadavek na iniciativu a snahu policie zjišťovat od egyptské strany aktuální situaci, dotazovat se na termín ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu, případně to vše urgovat.* Žalovaná od prvotního rozhodnutí o zajištění pouze požádala ŘSCP o ověření totožnosti žalobce a zajištění dalších administrativních podmínek pro jeho vyhoštění. Kromě toho si podle svých slov telefonuje s pracovníky ŘSCP a z těchto telefonátů, jež spis nijak blíže nedokumentuje, dovozuje své přesvědčení o tom, že ŘSCP vynakládá veškeré možné úsilí. ŘSCP jako hlavní hybatel všeho dění však kromě žádosti vůči velvyslanectví Egypta, kterou již podalo s menším prodlením, a zprostředkování daktyloskopických otisků, jež také mohlo egyptské straně poslat mnohem dříve, od 26. 1. 2022 neudělalo v tomto směru nic. Egyptský konzul sice slíbil ŘSCP, že ho bude informovat, jakmile dostane odpověď od egyptských úřadů. ŘSCP se však s blížícím se koncem doby stanovené prvotním rozhodnutím o zajištění k ověřování totožnosti nemělo spokojit s vyčkáváním, až se egyptská strana „ozve“. *Podle krajského soudu se naopak mělo pokusit ctít harmonogram vymezený prvotním rozhodnutím o zajištění.* Pokud tedy mělo k ověření totožnosti dojít do 10 týdnů, pak je důvodné požadovat, aby se ŘSCP na egyptskou stranu obracelo s (opakovanými) dotazy či urgencemi, díky kterým by i egyptská strana pocítila, že si situace žádá nejvyšší urychlení a snad by podle toho i jednala. Jde totiž o osobní svobodu člověka. A jak zdůrazňuje čl. 15 odst. 1 *in fine* návratové směrnice, jakékoliv zajištění musí trvat co nejkratší dobu.
28. Od 26. 1. 2022 do 11. 3. 2022, kdy žalovaná prodloužila zajištění žalobce, se žalovaná s ŘSCP vlastně jen vzájemně utvrzovaly, že nemají od egyptské strany žádné nové zprávy. ŘSCP však podle obsahu spisu neučinilo žádný pokus o zjištění aktuálních informací od egyptského velvyslanectví. Žalobce proto opravdu důvodně namítá, že před rozhodnutím o prodloužení zajištění policie nevyvinula snahu, jakou by po ní šlo požadovat, aby stálo na co nejaktuálnějším skutkovém základě. *Od vydání prvotního rozhodnutí o zajištění se však vlastně v procesu vyhošťování žalobce nic relevantního neposunulo.* A jak plyne z výše uvedeného, hlavně ŘSCP se tomu svoji aktivitou nesnažilo účinně předejít. Podle krajského soudu přitom nelze přijmout argument, že žalovaná nemohla proces ověření totožnosti ovlivnit, protože to je v gesci ŘSCP. Stejně tak nemůže ŘSCP s ohledem na výše uvedené tak jednoduše vše svést na egyptskou stranu. *Na věc je totiž třeba se dívat primárně z pohledu zajištěného cizince.* Pro něj nehraje roli, která ze složek veřejné moci (ne)selhala při plnění svých povinností plynoucích z požadavku náležité a řádné péče při činění úkonů směřujících k vyhoštění.
29. Krajskému soudu se přitom jeví, že policie zkrátka čekala „se založenými rukami“, až se Egyptané ozvou, a spoléhala se, že pokud se neozvou, tak žalovaná zajištění žalobce prodlouží. Rozhodnutí o prodloužení zajištění obecně působí, jako by prodloužení zajištění bylo zásadou v případě vzniku administrativních problémů. Ve skutečnosti tomu

ovšem musí být přesně naopak. *Stejně jako zajištění samotné musí být i jeho prodloužení výjimkou.* Jak ostatně zdůrazňuje čl. 5 odst. 1 věta druhá Úmluvy, nikdo nesmí být zbaven osobní svobody, až na úzce vykládané výjimky, kde jednou z nich je zajištění, pokud vůči člověku probíhá řízení o vyhoštění [čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy]. To platí obzvláště v případech delších zajištění, jakým bylo to uložené prvotním rozhodnutím o zajištění v délce 110 dnů, tedy dosti za polovinou (a blízko $\frac{2}{3}$) maximální zákonné délky zajištění (srov. § 125 odst. 1 věta první zákona o pobytu cizinců). *Další prodloužování takto dlouhého zajištění – navíc na celkovou dobu odpovídající již $\frac{5}{6}$ maximální zákonné délky zajištění – by již žalovaná musela ospravedlnit obzvláště závažnými důvody.* Ty však s ohledem na výše uvedené krajský soud v rozhodnutí o prodloužení zajištění nenachází.

30. Kromě nedostatku náležité a řádné péče při úkonech směřujících k vyhoštění musí krajský soud také poukázat na některé další nesrovnalosti. První z nich je reakce žalované na dotaz žalobce ze dne 18. 2. 2022. Žalobce zřejmě po dobu bezmála tří měsíců od svého zajištění nedostával žádné informace o průběhu přípravy jeho vyhoštění. A žalovaná mu nadto v odpovědi sdělila podle všeho velmi nepřesné informace. Sice zdůraznila, že se pracovníci ŘSCP snaží ověřit jeho totožnost a zajistit náhradní cestovní doklad. A vyzdvihla, že komunikace se zastupitelskými úřady bývá složitá a zdlouhavá. Pak ovšem uvedla, že v daném týdnu proběhl konzulární pohovor s pracovníky zastupitelského úřadu Egypta a totožnost žalobce během něj byla ověřena. Což mělo ŘSCP umožnit, aby v dané době již zajišťovalo vydání náhradního cestovního dokladu spolu s náležitostmi realizace správního vyhoštění leteckou cestou, jejíž přesné datum však žalovaná neznala. Tyto informace ovšem nesedí s tím, co pak ŘSCP píše žalované o dva týdny později. Podle této písemnosti proběhl konzulární pohovor zhruba měsíc před dotazem žalobce na aktuální situaci a totožnost se naopak ověřit stále nepodařilo. Natož aby již ŘSCP obstarávalo náhradní cestovní doklad. Není proto zřejmé, odkud přesně žalovaná získala informace, jež žalobci sdělila. Buď tyto informace sdělené žalobci žalovanou, nebo informace uvedené ŘSCP dne 4. 3. 2022 neodpovídaly skutečnosti.
31. Podobně nekonzistentní je pak odůvodnění rozhodnutí o prodloužení zajištění v otázce kvality spolupráce se zastupitelskými úřady afrických zemí. V prvotním rozhodnutí o zajištění totiž žalovaná – kromě dopadů pandemie a případné nesoučinnosti cizince – nezmiňuje žádná komunikační úskalí, která by se v praxi objevovala mezi ČR a Egyptem při vyhošťování Egyptanů. Naopak zmiňuje poměrně konkrétní odhady doby 10 týdnů k ověření totožnosti a dalších 30 dnů k vystavení cestovního dokladu, které mají odpovídat běžné praxi. V části rozhodnutí o prodloužení zajištění věnované potencialitě realizace správního vyhoštění žalovaná dodává, že „Velvyslanectví Egypta *úzce spolupracuje* s ŘSCP na zabezpečení náhradního cestovního dokladu“ (zvýraznil krajský soud). Šlo o jeden z argumentů pro reálnost předpokladu výkonu vyhoštění žalobce. V přípise žalobci ze dne 18. 2. 2022 a na jiném místě samotného rozhodnutí o prodloužení zajištění ovšem žalovaná odkazuje na blíže nekonkretizovanou zdlouhavost a složitost komunikace s africkými zeměmi, která má odůvodňovat trvání zajištění žalobce.
32. Krajskému soudu tedy není jasné, zda úroveň tvrzené úzké spolupráce mezi českou policií a egyptskými orgány odůvodňuje trvání zajištění žalobce a reálnost budoucího vyhoštění žalobce. Nebo zda naopak složitost a zdlouhavost této spolupráce vyvolává pochybnosti o právním základu zajištění a proveditelnosti vyhoštění. *Rozhodnutí o prodloužení zajištění proto není v těchto aspektech srozumitelné.* Žalobce správně namítá, že z něj není jasné, odkud žalovaná dovozuje svoji jistotu, že se žalobce podaří (v přiměřené době) ztotožnit,

vystavit mu cestovní doklad a vyhostit. Obstat navíc nemůže ani postup žalované, která si následnou (a blíže nerozvedenou či nedoloženou) relativizací kvality spolupráce s orgány země původu žalobce, o níž v prvotním rozhodnutí o zajištění ještě nebyla řeč, vytváří předpolí pro budoucí prodloužení jeho zajištění. Opět to nabourává základní perspektivu na prodloužení zajištění jako výjimku. Úspěch takového postupu by z něj naopak dělal zásadu, vyvolávající hrozbu automatizovaného prodloužování zajištění.

33. Ze všech těchto důvodů tedy krajský soud dospívá k závěru, že tu nejsou podmínky dalšího trvání zajištění žalobce ve smyslu čl. 15 odst. 1 *in fine*, odst. 4 a odst. 5 návratové směrnice spolu s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy a § 124 odst. 3 věta třetí zákona o pobytu cizinců. Policie totiž *už s náležitou pečlivostí nečinila úkony směřující k vyhoštění* (čl. 15 odst. 1 *in fine* návratové směrnice). Zajištění žalobce tak ztratilo své odůvodnění, protože přestaly existovat podmínky uvedené v čl. 15 odst. 1 návratové směrnice a žalovaná nevysvětlila srozumitelně, zda stále existuje reálný předpoklad vyhoštění žalobce (čl. 15 odst. 4 návratové směrnice). Pro zánik podmínek podle čl. 15 odst. 1 návratové směrnice a s ohledem na výše uvedené i *nedostatečně zdůvodněnou nezbytnost detence žalobce*, již jeho zajištění nemohlo trvat (čl. 15 odst. 5 návratové směrnice a § 124 odst. 3 věta třetí zákona o pobytu cizinců). Rozpor dosavadního procesu vyhoštění žalobce s těmito požadavky pak způsobuje i rozpor s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy.
34. Pokud by policie ctila požadavek, aby s náležitou a řádnou péčí činila úkony směřující k realizaci vyhoštění žalobce, mohla celý proces urychlit. ŘSCP se mohlo rychleji obrátit na velvyslanectví Egypta se žádostí o ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu. A mohlo mu rovnou (či zkrátka dříve) poskytnout daktyloskopické otisky, které mu stejně poskytlo o víc jak měsíc později po zaslání dané žádosti. Kromě toho nemělo po poskytnutí těchto otisků jen vyčkávat na kontakt egyptské strany, ale mělo naopak vyvinout nějakou další aktivitu s cílem urychlit vyhoštění, např. se průběžně na velvyslanectví dotazovat na průběh potřebných administrativních úkonů nebo dokonce ověření totožnosti a zprostředkování cestovního dokladu urgovat. Žalovaná pak nepřesně informovala žalobce o tom, jak vlastně zajišťování procesu jeho vyhoštění probíhá. Kromě toho nevysvětlila srozumitelně, proč přes všechny vzniklé průtahy a komplikace vlastně nadále věří v realizovatelnost vyhoštění žalobce. Sice ji odůvodnila „úzkou spoluprací“ mezi ŘSCP a velvyslanectvím Egypta, ale jedním dechem ve svém rozhodnutí dodávala, že komunikace s africkými zeměmi bývá složitá a zdlouhavá. Což tato věc bohužel potvrdila.
35. První skupina námitek žalobce poukazuje na nesprávný postup žalované, která opřela své rozhodnutí o neaktuální skutkový základ věci, na kterém se ani policie nesnažila odpovídajícím způsobem nic změnit, je proto důvodná. Od prvotního rozhodnutí o zajištění žalobce se opravdu ani po 110 dnech proces vyhoštění žalobce nijak významně neposunul, ač se tak přispěním policie mohlo stát. Nic z toho nemůže jít k tíži žalobce. Odpovědnost za trvající ospravedlnění jeho zajištění i existenci reálného předpokladu jeho vyhoštění totiž musí nést veřejná moc, která žalobce zbavila osobní svobody.

b. Zdůvodnění délky prodloužení zajištění žalobce již není třeba přezkoumávat

36. S ohledem na závěry učiněné v předcházející části rozsudku krajský soud již považuje za nadbytečné se ještě zabývat otázkou zdůvodnění délky prodloužení zajištění žalobce. Tu lze ostatně posuzovat jen ve vztahu k zajištění, které má náležitý základ podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy, což vzhledem k výše uvedenému není tento případ. Žalovaná sice provedla určitý odhad, jak dlouho může ještě ověření totožnosti žalobce, vydání

cestovního dokladu a zajištění dalších formalit trvat (k relevantním právním požadavkům viz první rozsudek krajského soudu ve vztahu k prvotnímu rozhodnutí o zajištění žalobce ze dne 3. 1. 2022, č. j. 41 A 33/2021-21, body 17-21). Pro nedodržení předpokladů dalšího trvání zajištění plynoucích z čl. 15 návratové směrnice a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy ovšem tento odhad nelze nyní poměřovat s hmotným ospravedlněním zajištění žalobce a případným naplněním jeho účelu, protože tu toto ospravedlnění reálně chybí.

VII. Závěr a náklady řízení

37. Krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí o prodloužení zajištění trpí nezákonností ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nedodržení požadavků náležité a řádné péče příslušných orgánů při činění úkonů směřujících k vyhoštění žalobce ve smyslu čl. 15 odst. 1 *in fine* návratové směrnice a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy. Krajský soud shledal i jeho částečnou nepřezkoumatelnost ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro (a) nesrozumitelnost v otázce významu úrovně spolupráce českých a egyptských orgánů vůči reálnosti předpokladu vyhoštění žalobce (čl. 15 odst. 1 *in fine* a odst. 4 návratové směrnice); a pro (b) nedostatek důvodů v otázce vysvětlení nezbytnosti dalšího zajištění žalobce (čl. 15 odst. 5 návratové směrnice a § 124 odst. 3 věta třetí zákona o pobytu cizinců). Z těchto důvodů rozhodnutí o prodloužení zajištění zrušil.
38. Vzhledem k tomu, že podle § 124 odst. 3 věta čtvrtá zákona o pobytu cizinců je v řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení, soud napadené rozhodnutí zrušil, aniž by současně věc žalované vracel k dalšímu řízení (srov. § 78 odst. 4 s. ř. s.). Zrušení rozhodnutí o zajištění v tomto případě z povahy věci znamená ukončení řízení (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, č. j. 1 Azs 495/2019-43, bod 30).
39. Nutno připomenout, že podle § 127 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců musí žalovaná zajištění bez zbytečného odkladu ukončit, rozhodne-li soud ve správním soudnictví o zrušení rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění. Povinnost propustit cizince přitom vzniká vyhlášením zrušujícího rozsudku.
40. Žalobce měl ve věci úspěch a vzniklo mu tak právo na náhradu nákladů řízení. Žádné náklady však nevyčísлил. Proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaná úspěšná nebyla a tak jí právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 13. dubna 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce